

Før vinterhagen ble bygget, var dette husets yttervegg. Vinduet ble beholdt og var en selvfølge, det er et morsomt og fint innslag i stua. Sigurd og Oline pynter og gjør det klart til jul.

Eventyrlig jul i fjellheimen

På gjestgivergården Vingelsgaard i fjellbygda Vingelen er julestemningen som hentet ut fra gamle postkort. Skigard og tømmerhus bidrar til en god, gammeldags jul.

TEKST: Kathrine Sørgård FOTO: Per Erik Jæger/Kathrine Sørgård.

Hallvard, Sigurd og Oline stortrives på gården, og spesielt moro er det med vintrens sparkeføre. Bygda Vingelen lengst vest i Tolga kommune, øverst i Østerdalen, har mange slike sjarmerende gamle hus som på Vingelsgaard.

VINGELEN Vingelen er en midtvinterdags drøm. I bygda nord for Tynset ligger det sjarmerende, gamle tømmerhus og forseggjorte gårdstun langs seterveiene. Mot den gnistrende snøskaren trer husene ekstra godt frem, og her kommer julestemningen helt av seg selv, for det er noe med gløden fra solide, solbrente tømmervegger.

Den gamle sommerstuen på Vingelsgaard har noe malerisk over seg. Spesielt vinterstid, når snøen har lagt seg over marken og på fjelltoppene. Å bygge en vinterhage utenpå en gammel tømmervegg var kanskje dristig, men for en gevinst. Fra sofakroken er det en spektakulær utsikt innover fjellheimen. Og med røde sofaer er det bare detaljer som skal til før juleatmosfæren sitter.

JULETRETUR OG TRADISJON

– Når julen nærmer seg, henter hele familien juletre i skogkanten over bygda, forteller Ingrid Vingelsgaard, og fyrer opp i den moderne, stramme peisen.

Den enkle formen fremhever tømmerveggene i vinterhagen. Veggene har kommet inn i varmen, for i lange tider har de vært ytterveggen.

Selv om turen for å hente juletre bare er på noen hundre meter, er den viktig og stemningsskapende. Juleturen er blitt en tradisjon for Ingrid og Arnstein og barna Oline, Sigurd og Hallvard.

Allerede i slutten av novem-

ber klinger julemusikken mellom tømmerveggene. Riktig hvor gammelt sommerstuen er, vet ingen. Sin nåværende toetasjes form har den fra 1853. Deler av tømmeret er antagelig flere hundre år eldre. For her har det vært gårdsdrift helt siden 1528, sannsynligvis enda lenger.

Likevel har Ingrid og Arnstein sørget for å sette sitt eget preg på gården. Tradisjonene tar de vare på, og de driver gjestgiveriet videre sammen i hovedhuset på gården. Her serverer paret gjestene retter av lam med kjøtt fra eget sauehold.

– Tradisjonen med å drive gjestgiveri fra eget gårdstun er en videreføring av arven etter

Den nye vinterhagen slipper fjellheimen like inn i stuen. Den flotte skigården bidrar til idyllisk vinterstemning.

De røde sofaene står i stuen året rundt og bidrar til at bare noen detaljer skal til før julestemningen sitter i stuen.

mine besteforeldre, som startet opp på slutten av 1930-tallet, forteller Ingrid.

Hun viser oss inn i bakstehuset, et lite hus som også er en drøm for den som liker gamle trehus.

– Bakst i bakstehuset setter virkelig julestemningen, ingen jul uten hjemmebakket potetlelse og flatbrød. Eller hjemmebrygget øl, sier Ingrid og smiler.

I bygda hadde hver gård sitt bakstehus, og det sto flatbrød på bordet hver dag. Det originale bakstehuset ble tatt ned i 1950, og brukt i forbindelse med at en hytte skulle settes opp. Derfor ble det for en periode bakstehus i bryggerhuset. Takken var likevel vedfyrte i

mange år. Nå har Ingrid og Arnstein sammen med naboene satt opp et lite tømmerhus på den gamle tomten som de bruker som felles bakstehus.

SNUOPERASJON

– Oppussingen har vi tatt steg for steg. Da vi flyttet inn i 1999, snudde vi huset 180 grader og løftet det ved hjelp av tre mobile kraner på en ny grunnmur! Og rommene ble ribbet ned til bare tømmerveggene. Bondefargene har fått være med videre innendørs, dype, mørke farger som gir en lun stemning. I stuen er det blitt plass til en dagseng plassert foran utsikten innover fjellheimen.

Langbordet er svært gammelt og har stått i sommerstuen så lenge Ingrid kan huske. Fremskapet er et praktisk smykke i rommet, det er muligens fra 1850, da huset ble bygget om.

Når julen nærmer seg, henter hele familien juletreet i skogkanten.

Dagsengen i stuen var en gang en del av en himmelseng. Her er det godt å hvile ut etter julemiddagen. De flotte tømmerveggene er godt tatt vare på.

At juletreet er plassert ved peisen i vinterhagen, gir ekstra god stemning. Fra sofakroken skimtes gløden fra flammene gjennom treet som er hugget og hentet i skogbrynet like ved gården.

Dompapene er noen reale sjarmtroll, de hentes alltid frem til jul og får henge i trollhassel-kvister.

Foran peisen på Vingelsgaard er det frokost basert på lokale råvarer som gjelder. Familien spiser ureist eller kortreist mat så langt de kan.

Det gamle hjørneskapet pyntes alltid til jul. Her er fine detaljer som vekker gode minner.

JULETIPS FRA GÅRDEN

- ✓ Har du ikke skog med egne trær, tilbyr flere skogeiere juletrehugging, en hyggelig utflukt før jul.
- ✓ Finn frem gamle hekleduker, juletrepynt og levende lys og skap en god, gammeldags jul.
- ✓ Hent inn kvister og heng på fugler og annen pynt. Kvister av trollhassel får du kjøpt i blomsterbutikker.
- ✓ Sett små juletrær med rot i krukker i ulike rom, det dufter deilig.
- ✓ Har du mulighet, sats på kortreist julemat, det skaper en ekstra god julefølelse.

vingelsgaard.no

I Vingelen og området rundt er det mange staselige dører. Den på Vingelsgaard er intet unntak! De dype fargene står godt frem mot det gamle tømmeret.

*Ingen jul uten hjemmebaket
potetlelse og flatbrød.
Eller hjemmebrygget øl.*

★
LYSER OPP
**Finn frem gamle glass
og restegarnet. Hekler du
en strømpe og fester den
rundt glasset, får du en
fin lyslykt som kaster
et fint mønster
i rommet.**

Tenk å være så heldig å ha en nabo med hest! Det er Oline, Sigurd og Hallvard. Hestene setter pris på restene og kjærligheten de får.

Når julekvelden melder sin ankomst, er det tradisjonell julemat som gjelder. Julematen serveres på et langsmalt svært gammelt bord. At bordet er smalt, gjør at det blir intimt og koselig.

– På bordet julaften har vi ribbe fra frittgående Vingelsgris, og lutefisk og pinnekjøtt fra eget lam i juledagene. For oss er gårdslivet det gode liv, sier Ingrid. •
hjemmet@egmont.com

Norgesglassene har fått følge av dekorative nettingstrømper i ull.

Det lille bakstehuset danner en herlig ramme rundt måltidet. Her serverer Ingrid hjemmelaget flatbrød.